
Udvarhely-megyei babonák.

Ha valaki *Szt.-György napja és Pünkösöd napja* között künn a mezőn *gyíkot* foghat meg a kezével, azután torkát, állát, nyakát tenyerével simogatva megdörzsöli: akkor azt mindennemű torokgyík, golyva és gégebaj elkerüli abban az esztendőben.

Nagypéntek napján, ha ruhádat kiterítgeted a *napra*, hogy a nagypénteki szél megfujdogálja: ruhádat kerülni fogja a moly, magad is jó egészségben éldegélsz abban az évben.

Szentgyörgy napra virradólag a kapulábak tetejére azért szoktak egy-egy vadrózsa ágat feltűzni, hogy a *szépasszonyok* vagy *boszorkányok* kerüljék el azt a háztájat abban az esztendőben.

Karácsonyra virradólag az éjjéli nagy misén, ha visszatekintesz ültődből mikor csengetés közben az Úr testét felmutatja a pap az oltár előtt: te meglátod a templomban lévő *boszorkányokat*, a kik épen szemben néznek veled és fejükön valamiféle különös csudálatos jel látható.

Meglehet ismerni a *boszorkányokat* olyatén módon is, hogy ha *húshagyó kedden* este a vecsernyére méssz, oda magaddal viszed azt a pálczikára tűzött *rongydarabot*, a melylyel zsirba mártogatva a fánkot vagy kürtös kalácsot lepcsőgtetni szoktad sütés közben.

Ha akkor a templomban körül nézel és vigyázkodol: meglátod a boszorkányokat.

A boszorkányok úgy viszik el a tehén tejét — mikor az rug, dőf és nincs a tőgyében tej — hogy a tehént este kézzel megtapogatják, körüljárják, hátát ütögetik s azután megfejik; mire a tehén több tejet nem ad aztán. Hogy a tehénnek a teje visszajöjjön, menj ki az erdőre, ott vágj le egy keresetlen mogyorófa-bokrot, annak egyik ágából csinálj egy szöveget, furd meg az istállónak küszöbét, a hol a tehén van, azután verd belé azt a faszöveget: akkor a tehén teje visszajön oda. Minden fejsze ütésre, minél erősebb, annál inkább nagyot jajdul az a boszorkány, a ki a tehén tejét elvitte.

„Mig az uram verte a szöveget az istálló küszöbbe, addig lestem-néztem én azt a vén asszonyt, kire gyanakodtunk, hogy a tehén tejét elvitte; de bizony az nem jajgatott.“ (Az elbeszélő megjegyzése).

Mikor a tehén tőgye megdagad eléfelé, vagy pedig a monyét azt megmarja, az ellen te keress friss vakand-turást és kerekítsd meg annak földjéből a tehén tőgyét, füstöld meg a tehént szentelt pálmaággal és tömjénnel, gyűjts szentelt gyertyát meg mellette és illetéu gyógyítás után a tehén tőgye jobban lesz és meggyógyul.

Én nem hiszek a boszorkányokban, nem is láttam soha — beszél egy asszony nekem — de annyi bizonyos, hogy mikor szekéren egyszer Csikból jöttem, Határpataknál egy kis kutya a lovak lábához vetődött, ott jött, ott futkosott folyvást. Engemet belső elfogódás, lelki feszültség járt által, félelmemben semmire sem gondolhattam, míg egyszer egy felsóhajtásomra: *Uram Jézus, mi lehet ez?! —* eltűnt a kis kutya. Ez az egy eset, ez már szent igaz. A kutya nem jóféle jelenség volt, azt szentül hiszem, így volt.

Ha gyermekágybeli asszonyt látogat meg valaki, mikor a házba lép, a hol a szoptatós asszony van, álmat vet, azaz egy kis ruhadarabot, foszlányt vagy szörmét tép le magáról és ott hagyja a házban azért, hogy a beteg asszonynak a tejét el ne vigye, magának pedig tej ne gyűljön a csecsébe (már legyen az férfi, vagy fehérnép). A kinek tej gyülemlik a csecsébe, az bizonyosan valamely gyermekágyas asszony tejét hozta el.

Mikor nyáron a sertésnek köldökét vagy hátulját nyű lepi meg, akkor jó ha a nyűves sertés hátából egy pár sörtét kihúzol és azt egy fácskára, ennek hasított végébe feltűzöd, azután a fácskát így a kéménybe dugod a tüstre. A sertés erre a nyűvet bizonyosan elhullatja. Elhullatja akkor is, ha a kihuzott sörtét az istállónak gerezdjébe dugod, hogy a szél fujja azt: „a ki téged kihúz innen, az kapja meg a nyűvet.“ — ezt mondod. Elmulik a nyű akkor is, ha a kihuzott sörtét egy kis belindek fű alá dugod, a belindeket kövel lenyomtatod, miközben azt mondod: „Te

beléndek, kitisztítsd a disznóból a nyűvet, mert ha nem. én még a földet is, a hol vagy, elpusztítom.“ Ez bizonyosan használ.

Mikor nyáron vihar közeledik, széllel, záporral, jéggel, akkor *meg kell húzni a harangokat*: összehúzni, hogy a jég kimélje meg a határt az elveréstől és az Isten távoztassa el az esős időt a község fölül. Esős idő alatt igen ajánlatos *szentelt gyertyát gyújtani* és kitenni a ház asztalára, hogy a mennykő be ne csapjon.

Bulásy Dénes.

